

KURJER POZNAŃSKI

Abonament kwartalny w Poznaniu, w ekspedycji mk. 54,—
w agencjach mk. 57,—, z odnośnieniem mk. 60,— poza Poznaniem
na pocztach już z odnośnieniem mk. 59,40, pod opaską w Polsce
mk. 80,—, w Niemczech mk. 54,— niemieckich, w Skandynawii
12 koron, we Francji 12 franków, w Ameryce 1 1/2 dolara,
w innych krajach mk. 120,—

Adres redakcji i administracji:
Poznań, Św. Marcin nr. 63.
Telefony: 4461, 1476, 1481, 3524.

Ogłoszenia na stronie 7-lamowej mk. 3,—, ponad 200 wierszy
mk. 4,—, na stronie 8-lamowej mk. 10,—, ponad 50 wierszy
mk. 15,— odwiera nonparelowego. Opustów udzielamy
przy powtórzeniu ogłoszenia 6 razy 5 prct., 13 razy 10 prct.,
26 razy 15 prct., 52 razy 20 prct. Ogłoszenia z Niemiec płatne
w markach niemieckich. Dla zagranicy 200 prct. nadwyżki.

Nr. 223/4.

Poznań, środa dnia 29. września 1920.

Rok XV.

Poznań, dnia 28. września 1920.

Po otwarciu sesji.

Warszawa, 24. września.

Gmach Sejmu suwerennego, na którego froncie nie starły się jeszcze rosyjskie litery dawnej „wywieszki”, otworzył w piątek podwoje posłom.

Przez dwa miesiące panowała tu cisza, cisza pozorowana. Rozjeżdżano się w czasie lata z ciężką troską na duszy, gdyż podstawy kraju, którego Sejm jest włodarzem, były poważnie zachwiane przez nieprzyjaciela. Rozjeżdżano się w nadziei z wiara w zwycięstwo. Choć ból gryzł duszę ogółu — żeby użyć zwrotu p. Marszałka Trąpczyńskiego — „przewyciężono siebie, aby zwyciężyć wroga”. Zamilkły walki i starcia wzajemne, a wysiłek powszechny skierowano na cel jedyny: zwycięstwo.

Życie gmachu sejmowego nie zamierało nigdy, obradowały co pewien czas kluby, czuwał wycieńczenie zawsze Marszałek, organizował pomoc żołnierzowi. W kurytarzach i salach, bywało, stały paki: może w chwili groźnej myślano o ewakuacji, ale głównie w tych pakach mieściły się podarki, które rozwozili na front posłowie, krzepiące ducha wojska i dające mu pomoc materialną.

O ten Sejm w opinii społecznej toczy się podjazdowa, cicha ale uporczywa walka. Niejednokrotnie w zaciśnięciu gabinetów planowano zamiary usunięcia tej instytucji, posiadającej z istoty swej naczelne prawo kontroli. Atakowano go zaciekle, że nie spełnia głównego swego zadania i dotąd nie uchwalil konstytucji. Zarzucano mu w prywatnych rozmowach, że on przedewszystkiem winien jest klęskę, poniesioną latem, bo — ociągał się z uchwaleniem rekruta.

Komuś był nie na rękę. Ci, co wczoraj, gdy sprawa była jeszcze w toku i nie dojrzała należycie, szeroko i rozgłośnie gardłowali za natychmiastowym uchwaleniem konstytucji i natychmiastowym rozwiązaniem Sejmu, ci, co na każdym kroku lubują się w manifestowaniu swoich przekonań demokratycznych i republikańskich — teraz ociągali się ze zwolaniem Sejmu, jak gdyby jaknajdłużej chcieli odwleć chwilę rachunku sumienia, moment ustalenia odpowiedzialności za czyn i szukania środków zaradczych; dla nich bowiem stan obecny był najkorzystniejszy.

Ponad wszelkie wątpliwości silniejszą się okazała literatura. Oto Sejm się zbiera.

Zwołanie jego przypada na okres silnego podniecenia nastrojów w całym społeczeństwie. Tak samo było w roku minionym. W obliczu powszechnego napięcia nerwów dopiero okazuje się wartość i dobroczynność Sejmu. Staje się on regulatorem życia.

Napięcie nastrojów trwa ciągle, ale jeszcze się niczym nie wyładowało. W półtonach, w półśłówkach, w nerwowym zachowaniu się czuć nagromadzoną elektryczność. Ale lontu nie przyłożono. Żyje się w wyczekiwaniu wydarzeń. Są już wszelako drobne szlaki, które prowadzą do sedna rzeczy.

Podjazdowa ta kampania zwraca się przedewszystkiem przeciwko osobie p. Marszałka Wojciecha Trąpczyńskiego.

Marszałek pierwszego Sejmu Rzpltej odrodzonej jest osobistością, cieszącą się w całym społeczeństwie rzetelnym szacunkiem i głęboką powagą. Posiada wielką zasługę, której mu nie może odmówić żaden przeciwnik: nauczył Sejm pracować, nauczył życia parlamentarnego Sejmu, którego skład w 1/4 nie był do niego przywykły.

Ale p. Marszałek ma wielką wadę, jaką miewają wszystkie osobistości o szerokim horyzoncie i silnym charakterze: posiada własne zdanie i umie być samodzielnym. A to nie zawsze popłaca. W ostatnich czasach dał temu kilkakrotnie wyraz. Bywało, że nie zawsze jego opinia była zgodną z zdaniem możnych lub ciążących za możnymi.

Dlatego też nie publicznie bynajmniej, ale za kulisami niektóre obozy zaczęły intrgować przeciwko p. marszałkowi. Byłoby wygodniej dla nich mieć na tem stanowisku człowieka, któryby nie tyle stał na gruncie praw, a umiał dostrajać się do upodobań i sytuacji. Padły już nawet nazwiska, padły też na poufnych posiedzeniach klubowych (ludowców), albo też na między-partyjnej konferencji, „centro-lewu” cioty wymierzono przeciwko p. Trąpczyńskiemu. Stanowisko wszakże p. Marszałka, który musiał strofować i hamować obie strony, jest zbyt silne, aby już dzisiaj można było je podkopać skutecznie.

Okolo osoby p. Marszałka upowijają się narazie utajone starcia. Bo poza tem na zewnątrz na pierwszym posiedzeniu panowała niezamącona harmonia.

Jak zwykle na początku sesji p. Marszałek w retrospektywnym rzucie charakteryzował ostatnie przeżycia Polski. Jak zawsze, podniósł ścisły nasz sojusz z pa-

stwami zachodnimi, a szczególnie pod adresem Francji oddał hołd zasłużony.

Ta sama nuta zadźwięczała krótko ale nader dobitnie w exposé rządu p. Witos. Premier wspominał, że tylko Francja zrozumiała niebezpieczeństwo zagrażające Polsce, do któregoż odsunięcia przyczynił się wydatny współudział gen. Weyganda.

Nie mniej silnie w obu zasadniczych przemówieniach znalazła swój oddźwięk sprawa Gdańska i Śląska, bez których Polska byłaby skazana na żywot karłowaty.

Podkreślenie naszych praw do morza i Śląska było tem bardziej wskazane, że właśnie teraz kują się w Paryżu postanowienia, mające nasz stosunek do nich regulować.

Rząd w stosunku do bezpośrednich sąsiadów Polski zajął stanowisko jasne. Zachowanie się Litwinów zostało należycie skwalifikowane jako przerzucenie się na stronę sowiecką. Zagarnięcie zagłębia Karwiańskiego przez Czechów, które musieliśmy wskutek nakazów chwili przyjąć, pozostaje w opinii narodu otwarte aż do uregulowania sprawy zgodnie z zasadami sprawiedliwości i stanowieniem ludności o sobie. Z ustępu o Ukrainie możnaby wywnioskować, że rząd polski zaczyna się wreszcie z imprezy Pellurowskiej wycyfować, szkoda jeno że tak późno.

Przy omawianiu spraw wewnętrznych w deklaracjach p. Marszałka i p. Witos znalazły się również momenty słyszane. P. Witos oświadczył w imieniu rządu, że uznaje on za konieczne utrzymanie wewnętrznego pokoju, póki pokój zewnętrzny i bezpieczeństwo państwa nie zostaną ugruntowane. „Znamy szkodliwość walk partyjnych, ale gdy Ojczyzna była w niebezpieczeństwie mieliśmy wszyscy jeden cel: złamać nieprzyjaciela i ocalić Polskę” — p. Marszałek.

Takimi uczuciami przepełnione jest i całe społeczeństwo i cały Sejm. Wszelako utrzymanie „union sacrée” wymaga lojalnego postępowania wszystkich i wzajemnego poszanowania. Wyklucza natomiast katagorycznie wyzykiwanie okoliczności i zużytkowanie chwilowego w najlepszych intencjach powierzonego stanowiska dla celów jednostkowych.

Obóz narodowy, wyciągając rękę porozumienia do innych grup politycznych, które osiągnęły w rządzie wpływy nieproporcjonalnie do swej wartości i siły, dał dowód swej bezinteresowności i wysokiej kultury obywatelskiej. Czy czyni drugiej stronie stały na wysokości chwili i zadania?

Odpowiedź na to pytanie jest jasna. W tem tkwi istota rzeczy.

H. Wierzyński.

Znamienne oświadczenie. Otrzymujemy następujące pismo:

Widząc zgnębłą politykę obecnych przywódców Nar. Partii Robotniczej dla przyszłości szerokich warstw robotniczych, ich siewbę skrajnej nienawiści klasowej i demagogii, ich ścisły sojusz z socjalistami, których stają się biernym narzędziem — oświadczam niniejszem, że z Narod. Partii Robotniczej występuję, nie mogąc pogodzić dalszego w niej pozostawania ze swoimi przekonaniami politycznymi.

Władysław Bocian.

P. Bocian, obecnie osiadły w Poznaniu, był współzałożycielem i jednym z najczynniejszych członków Nar. Stron. Robotników w Berlinie. Jeśli dziś, mając bliski wgląd w działalność tejże partii z niej występuję z powyższem uzasadnieniem, świadczy to najwymowniej, jak silne muszą być fermenty i niezadowolenie w szeregach N. P. R., zwłaszcza z polityki jej kierowników.

»Orędownik«.

Kto zwycięży??

Nikt inny, jak każdy żołnierz na froncie,
jak każdy wódz na posterunku, jak każdy
Polak, który podpisał Pożyczkę Odrodzenia Polski.

Jeszcze walczymy!

Nowych potrzeba żołnierzy w walczących szeregach,
nowych potrzeba Polaków.
w szeregach subskrybentów!

n 1700—1780

Kto nie chce być w szeregu?!

Postępy naszych armii.

Grodno i Lida zdobyte.

Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z 26. bm.
Po ciężkich walkach zdobyliśmy Grodno, biorąc znaczną ilość jeńców i materiału wojennego.

Na północ od Niemna oddziały nasze ścigają pobitego nieprzyjaciela. Kilkakrotnie ataki nieprzyjaciela na Lubicz odparto z wielkimi dla niego stratami.

Na przestrzeni Rożany-Wolkowskiej skonstatowano stopniowe cofanie się bolszewików za rzekę Szeżarę.

Na północ od Rownego rozbiłszy energicznym wypadem 19. brygady 15 brygadę piechoty sowieckiej, która ostatnio miała przeprowadzić akcję w celu odzyskania Rownego.

Na północ od Woloczysk nasze oddziały osiągnęły Medynię i Toki, zmuszając nieprzyjaciela do odwrotu w kierunku północno-wschodnim.

Na wschód od Zbrucza armia ukraińska w dalszym ciągu rozszerza swe ugrupowanie.

Naczelné dowództwo W. P. Sztab generalny.

Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z 27. bm.

Na południe od Prypeci sytuacja bez zmian ważniejszych.

Na północ od Prypeci bitwa trwa dalej bardzo dla nas pomyślnie. Nieprzyjacieli jest w pełnym odwrocie na całym froncie, stawiając jednak często zacięty opór. Wojska nasze dochodzą do rzeki Szeżary. Dalej na północ oddziały nasze przeprowadzają się już przez Niemien. W walkach tych wzięto 1300 jeńców, w tem dowódcę i adiutanta 48 pp. sowieckiej oraz komisarza bolszewickiego, 4 karabiny maszynowe, 8 dział, w tem dwa ciężkie, sztandar oraz tabory. Nasza kawalerja działająca na tyłach nieprzyjaciela, osiągnęła rejon na północ od Lidy.

Na Suwalszczyźnie litewska artylerja ostrzeliwała nasze placówki.

Naczelné Dowództwo W. P. Sztab Generalny.

Dziś we wtorek o godz. 7. wieczorem odbędzie się w sali Donau Królowej Jadwigi.

WIELKI WIEC

w sprawie Gdańska i Górnośląskiego.

Przemawiać będą:

red. Dr. B. Marchlewski i

Dr. P. Gantkowski.

Rodacy! Sprawa Gdańska weszła w decydującą fazę. G. Śląsk jest wysoce zagrożony. Społeczeństwo nasze musi zażądać, by rząd polski zajął się energicznie temi sprawami. Spieszmy na wiec!

Związek Ludowo-Narodowy.

Dwie delegacje pokojowe w Rydze.

Konferencja pokojowa w Rydze doprowadziła już na drugim posiedzeniu do sformułowania ogólnych zasad pokoju tak ze strony rosyjskiej jak polskiej. Zasady pokoju, zawarte w deklaracji Joffiego, przedstawiają się jak następuje:

1) Niepodległość Ukrainy, Litwy i Białorusi powinna być zadeklarowana urzędowo i oficjalnie przez obie strony co znaczą tak przez Polskę jak Rosję. Również niepodległość Wschodniej Galicji powinna być uznana. 2) Jako środek do wyrażenia woli obojga narodów powinny być uznane

Wojnę wojnę republikańską, białą, polską i rosyjską. W sprawie wschodniej Galicji Rosja godzi się na plebiscyt na podstawie niezasadliwych, lecz zwykłych burżuazyjnych metod demokratycznych. Jednakże podstawa samostanowienia w celu ugody stałaby się niemożliwa, jeżeli polska delegacja odrzuci niepodlegający dyskusji fakt, że tak Ukraina, jak i Białoruś wykonały już swoje samostanowienie w r. 1918. Pragnąc uniknięcia wszelkiej zwłoki wszechrosyjski centralny komitet wykonawczy upoważnia delegację sowiecką do zawarcia niezwłocznego układu stanowczego podstawy dla pokoju na następujących zasadach: 1) Rząd rosyjski zrzeka się dawniejszych swoich żądań dotyczących tak redukcji jak demobilizacji polskiej armii jakoteż oddania Rosji kolej żelaznej. 2) Rosja gotowa jest podpisać tak zawieszenie broni, jak i pokój, przyznając że granica polsko-rosyjska musi być położona znacznie dalej na wschód niż to było postanowione 8. grudnia 1917 przez radę ententy, które to postanowienie pozostawiało Wschodnią Galicję na zachód (? prawdopodobna pomyłka w radio tak, że raczej winno być „wschód”) od granicy. Odrzucenie tych propozycji znaczyłoby, że Polska zamierza rozpocząć kampanię zimową. Do zasad powyższych dołączony był warunek, że preli-manaria muszą być podpisane do 5. października, w przeciwnym razie sojusznicy mają prawo od nich odstąpić.

Deklaracja polska, odczytana przez przewodniczącego delegacji Dąbskiego streszczała się w następujących punktach:

1) Obie strony wzajemnie gwarantują uznanie tak zupełnej suwerenności jak i nie mieszanie się w sprawy wewnętrzne z drugiej strony. 2) Granica terytoriów (słowa nieczytelne) od Polski przez cesarstwo rosyjskie nie pójdzie stosownie do pretensji historycznych, lecz stosownie do interesów życiowych obu stron. Sprawy narodowe podlegające dyskusji na owoch terytoriach, mają być rozstrzygnięte na zasadach demokratycznych. Każde z państw ma mieć absolutną gwarancję przeciwko zaczepce z innej strony. 3) Traktat winien oznaczyć termin w celu wolnego wyboru obywatelstwa czy to polskiego czy rosyjskiego. 4) Polska zobowiązuje się zagwarantować wolny rozwój przyszłości języka i wyznania mniejszości rosyjskiej. 5) Obie strony wzajemnie zrzekają się wszelkich odszkodowań wojennych. 6) Traktat winien oznaczyć terminy. 7) Natychmiast po podpisaniu traktatu wstępnego winny być utworzone komisje mieszane w celu bezwzględnej wymiany internowanych osób cywilnych i jeżeli możliwe także jeńców wojennych. 8) Traktat winien określić czas dla amnestji Polaków w Rosji i na odwrót. 9) Obie strony rozpoczynają natychmiast pertraktacje ogólnopokojowe. 10) Natychmiast po podpisaniu traktatu winny rozpocząć się pertraktacje w sprawie konwencji ekonomicznych. 11) Oparcie kwestii obopólnej likwidacji pretensji na wzajemnym uznaniu, że dla Polski nie powstała żadne zobowiązania i ciężary z powodu dawniejszego przynależenia do Rosji, obopólne zrzeczenie się własności państwowej w terytoriach drugiej strony, zwrot wszelkich archiwów, bibliotek i przedmiotów sztuki wywiezionych z Polski od czasu jej podziału, przyznanie dla Polski praw najwyższych przywilejów w sprawie zwrotu i kompensacji za szkody powstałe przez rosyjską wojnę domową. Stosownie do życzenia rosyjskiego aby równocześnie ustalić warunki tak dla pokoju wstępnego, jak i dla zawieszenia broni. Polska delegacja proponuje wyznaczenie linii dla zawieszenia broni natychmiast skoro tylko warunki pokoju wstępnego zostaną przyjęte. Delegacja polska proponuje podjęcie pracy przez komisje w celu przyspieszenia pracy konferencji.

Sprawy polskie.

Aresztowanie biskupa Łozińskiego.

Warszawa, 27. 9. (Pat.) „Gazeta Warszawska” donosi: Do Rygi nadeszła wiadomość, że aresztowany został w Mińsku ks. biskup Łoziński za rozmowę z polską delegacją pokojową.

Neutralny komisarz w Gdańsku.

Genewa, 27. 9. (Pat.) Tribune de Geneve donosi z Londynu, że dotychczasowy komisarz Gdańska sir To wer nie powróci już na swoje stanowisko. Następca jego zostanie neutralna osobistość ze Szwajcarii zachodniej lub Norwegii.

Polska i Litwa.

Warszawa, 27. 9. (Pat.) Wydział prasowy Ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje: Dnia 26. bm. minister spraw zagranicznych otrzymał telegram z Kowna od rządu litewskiego z propozycją, aby rząd polski wycofał natychmiast swoje wojska na linię z 8. grudnia 1919 roku. Aczkolwiek w telegramie tym rząd litewski nie oświadczył swej gotowości do bezwarunkowego wycofania wojsk litewskich z terenów polskich i nie wspominał ani słowem, że podporządkowuje się uchwałom Ligi narodów z dnia 18. bm. Minister Sapieha w porozumieniu z szefem sztabu generalnego i wiceprezydentem Dąbskim zaproponował rządowi litewskiemu ponowne nawiązanie pertraktacji bezpośrednich w Suwałkach dnia 29. września r. b. celem omówienia spraw związanych z ustaleniem linii demarkacyjnej i zagwarantowaniem zachowania ścisłej neutralności przez Litwę. Delegacja polska udaje się do Suwałk 28-go września.

Wznowienie rokowań.

Warszawa, 27. 9. (Tel. wł.) Wczoraj nadeszła depesza od litewskiego ministra spraw zagranicznych Pmurickisa, który proponuje rządowi polskiemu cofnięcie się wojsk naszych na linię 8. grudnia. Minister Sapieha natychmiast odpowiedział, zgłaszając kontrpropozycję, żeby Litwini ustąpili poza linię 8. grudnia i wycofali swe wojska z terytoriów polskich. Jednocześnie proponuje wznowienie rokowań w dniu 29. września w Suwałkach. Delegacja nasza wyjeżdża tam jutro.

Liga Narodów a sprawa polsko-litewska.

Warszawa, 27. 9. (Tel. wł.) W kołach francuskich panuje przekonanie, że ponieważ rząd polski zgodził się na interwencję Ligi Narodów w sprawie zatargu polsko-litewskiego, należy wysłać międzykoalicyjną misję mieszaną składającą się z Francuzów, Włochów, Anglików, Hiszpanów i Japończyków, która by sprawę rozpatrzyła na miejscu i wstrzymała niepotrzebny rozlew krwi.

Wiadomości polityczne.

Z konferencji finansowej.

Bruxsela, 27. 9. (Pat. Havas.) Konferencja finansowa przyjęła regulamin wewnętrzny, poczem przed stawiciele poszczególnych narodów zająłomi konferencję ze stanem finansów i przemysłu ich krajów. Delegat Polski omawiał sprawę wojny prowadzonej w obronie wolności narodowej i sprawę polepszenia kursu marki polskiej. Następnie konferencję odroczone do poniedziałku.

Oredzie Milleranda.

Wobec lchych bardzo streszcza jakże z oredzia nowego prezydenta podał PAT, przytaczamy tekst oredzia z uzupełnieniem przejętem z gazet niemieckich:

Powołując mnie na stanowisko najwyższe prezydenta Francji, objawiło Zgromadzenie Narodowe wyraźną wolę podtrzymania i kontynuowania na zewnątrz i na wewnątrz tej polityki, która miała jego aprobatę od osmiu milionów. Francja usłuchała nauki, jakiej udzieliła jej wojna. Synowie Francji, którzy po legli, nie naprótno dali przykład największego poświęcenia. Z grobów ich powstała nowa Francja. Gardzi ona wewnętrznymi sporami, aby się cała oddać porządkowi, pracy i jednoci. Naród francuski jest nazawazę związany z systemem republikańskim. Powołane prawo wyborcze jest suwerennym, enuncjacje woli przez usta wybranych przedstawicieli, wymagają wolnej egzekutywy pod kontrolą Parlamentu i niezależnej legislatury. Pomieszczenie władz jest zarodkiem każdej tyranji. Panowie sami w łączności z rządem wybierzeć stosowną chwilę, aby mądrą ręką dokonać pożądaných zmian w ustawach konstytucyjnych. Przedtem jednakże musi iana pałaca potrzeba być spełnioną: nasze spustoszone, dziełnice wołają o to, abyśmy ze stanowczością, umiarkowaniem i w pełnej zgodzie z naszymi sprzymierzeńcami osiągli zupełne wykonanie przyjętych i podpisanych zobowiązań. Traktat wersalski stanowi wraz z dyplomatycznymi układami, które mu towarzyszyły, kartę konstytucyjną nowej Europy i nowego świata. Nasza dyplomacja postara się o to, aby traktat został ściśle przeprowadzony. Wierna sojuszm, przypiętowanym na zawsze krwią wspólnie przelaną, będzie dyplomacja francuska z zazdrością dokładała czuwać nad tem, aby interesy i prawa narodów zrodzonych jak i na nowo wzkrzeszonych przez nasze zwycięstwo, nie doznały żadnych pogwałceń. Demokracja tywi uzasadnioną nadzieję na owocny rozwój instytucji Ligi narodów, nie mniej pręto wszystkie próby byłyby skazane na bezsilność, gdyby za nimi nie stała siła. Jakkolwiek więc zredukowanie sił zbrojnych oraz długość trwania służby wojskowej musi być niechybnym rezultatem wojny, to jednak Parlament potrafi ten postulat zrealizować przy należytem zrozumieniu potrzeb narodu.

Następnie oredzie składa hołd armii i marynarce, zwłaszcza wyrażając uznanie dla wojsk kolonialnych, które znoszą ciężary swój dług względem Metropolji. Oredzie wyraża dalej uznanie, dla społeczeństwa francuskiego, które nigdy nie straciło równowagi, nawet w chwili największego niebezpieczeństwa. Francja zakończyła okres udręceń wojennych, rozpoczęła okres pracy pokojowej, zyskując przytem podziw całego świata. Wszystkie koncepcje społeczne, mówi oredzie, mają prawo wywalczenia sobie praw obywatelskich w opinii publicznej, wszakże żadna z nich nie ma prawa i nie zdoła narzucić się społeczeństwu przemocą. Rascopopolita francuska w dalszym ciągu będzie urzeczywistniała dzieło pokoju i postępu socjalnego, mając na oku ideał solidaryzowania interesów wszystkich warstw. Istotnie twórczy. Wszyscy pracujmy, kołczy oredzie, każdy na swoim stanowisku, mając zawsze na względzie, aby zarówno w prawie pisanym jak i w jego stosowaniu codziennym wprowadzić jak najwięcej sprawiedliwości, dobroci i ludzkości.

Paryż, 26. IX. (Pat.) Prezydent ministrów Leygues odczytał w parlamencie oredzie prezydenta Rzeczypospolitej Milleranda wśród burzliwych oklasków całej izby. Następnie odczytał deklarację rządu. W odpowiedzi na interpelację oświadczył prez. Leygues, że polityka Francji względem Rosji sowieckiej będzie dalszym ciągiem dotychczasowej polityki Milleranda. Izba uchwaliła porządek dzienny i votum zaufania dla rządu 507 głosami przeciw 80 głosom.

Oświadczenie Leyguesa.

Paryż, 27. 9. (Pat. Radio.) Prezydent ministrów odpowiadając na sobotnim posiedzeniu Izby deputowanych na interpelację deputowanych socjalistycznych Brache i Berthosa oświadczył, że pragnął przedewszystkiem rozwiązać szybko kryzys ministerjalny i że zatrzymał ministrów, którzy przeszli próbę w gabinecie Milleranda. Mówi się ciągle o rewolucji rosyjskiej, mówi dalej Leygues, natomiast trzeba by również mówić o narodzie rosyjskim, którego przyjaźń była ceną dla Francji. Byłoby pożądanym, by naród rosyjski zaprowadził u siebie szybko porządek i wstąpił na drogę postępu, gdyż tworzy on istotny element pokoju światowego. Nie trzeba nigdy zapominać o cennej pomocy, którą nam udzielił na początku wojny. Odnosnie do Węgier oświadczył prezydent ministrów, że rząd francuski pod żadnym warunkiem nie będzie interwenjował w politykę wewnętrzną kraju, który jest panem u siebie. Omawiając politykę wewnętrzną w szczególności stosunek rządu do klasy robotniczej, wyraził się Leygues, że rząd obecny zdecydowany jest prowadzić politykę najbardziej liberalną, gdyż jest zdania, iż następstwem takiej polityki będzie wzmoczenie produkcji. Rząd będzie prowadził politykę jednoci narodowej. Dlaczego ludzie złączeni podczą swóim? Jednoci ta winna być utrzymywana na froncie wewnętrznym, jak była dochowana na froncie zewnętrznym. Mowę zakończył gorącym apelem skierowanym do członków izby, do pracy dla wspólnego dzieła.

Dziś jeszcze
prosimy odnowić przedpłatę
na nowy kwartał.

Komunikaty Teatrów.

Teatr Polski. Dziś doskonała komedja pełna humoru „Twarz i Maska”, która na pierwszym przedstawieniu wypełniła salę po brzegi. Jutro powraca na afisz potężne dzieło wielkiego poety Juliusza Słowackiego „Horsztyński” z dyr. Żelazowskim idealnym odtwórcą tytułowej roli. We środę bezpłatne przedstawienie dla żołnierzy o godzinie 3 po południu. Odegrane będą „Damy i Huzary” Fredry.

Teatr Powszechny w Poznaniu. Uroczyste otwarcie sezo-

nu przy afiszu Piekary nr. 16 odbędzie się nieodwołalnie dnia 2 października tj. w nadchodzącą sobotę, rano odbędzie się nabożeństwo z racji rozpoczęcia sezonu, poczem poświęcenie gmachu. Wieczorem inauguracyjne przedstawienie wypełni komedjo-opera ludowa „Krakowiaczy i górale”. Obiad stanowić najlepsze sily zespołu pp. Bratkiewicz, Doński, Kopyński, Leonowicz, Leszczyński, Miłosza, Mossakowski, Oleś, Rutkowski, Wróblewski, Zarembo i Zarembo. Reżysjeruje Kapitan Kopyński i Dyrygent kapelmistrz Mieczysław Kochański. Tańce ludowe i balet „Rusalki” układu kapelmistrza Ant. Romanowskiego. Bilety są już do nabycia w składzie cygar p. Paczyńskiego, ul. 27 Grudnia 14. Całkowity dochód z wieczoru inauguracyjnego dyrekcja Teatru Powszechnego przeznaczyła na cele dobroczynne.

— * Delegatom na sejmik Związku Leśników Pomorskiego na zakończenie zjazdu doskonała sposobność usłyszenia gry fortepianowej jednego z najslawniejszych pianistów naszych Józefa Śliwińskiego, który 30. września koncertował będzie w tej samej sali Wszechnicy Pomorskiej, w której sejmik ma obradować. Cel szlachetny, bo pomoc dla żołnierza naszego, powinien pobudzić delegatów do gromadnego udziału w tej rzadkiej uczcie duchowej, urządzonej staraniem Czerw. Krzyża Włkp., na którego potrzeby artysta przeznaczył wspaniałomyślnie dochód całkowity. Dłoty u p. Wlekińskiego w Bazarze.

— * III. koncert na rzecz Czerwonego Krzyża wielkopolskiego będzie niewątpliwie jedną z największych atrakcyj obecnej sezonu muzycznego. Grać bowiem będzie Józef Śliwiński. Nazwisko tego arcy mistrza muzyki chopinowskiej wystarczyć powinno, by ścisnąć cały Poznań muzyczny na salę koncertową Uniwersytetu w czwartek 30. września. Artysta przeznaczył dochód całkowity na rzecz żołnierza naszego. O K G 1983

RUCH W TOWARZYSTWACH.

— Dacność leśnicy. Zjazd organizacyjny Pomorskiego Wojewódzkiego Związku Leśników Polskich z współudziałem leśników z lasów prywatnych odbędzie się 5 października 1920 w sali kawiarni „Zielonej” ul. Wrocławska 1. O K z 7247-8

Zarząd Związku Leśniczych Państw w Poznaniu. — Dacność lokatorów dzielnic Śródk — Chwaliszewa i Wildy. Zebranie Stowarzyszenia lokatorów miasta Poznania odbędzie się dla dzielnic Śródk — Chwaliszewa w środe, dnia 29. o godzinie 7. wieczorem na sali parafjalnej, przy kościele na Śróce.

Dla Wildy w piątek, dnia 1. 10. 1920 r. o godzinie 7ej wieczorem na sali p. Golsma — Dolna Wilda. Wstęp wazystkim li tylko lokatorom dozwolony. Przybycie każdego lokatora konieczne, celem omówienia kwestji za wode oraz spraw mieszkaniowych. O K z 7404-F

— * Koncerty symfoniczne. Liszt, Wagner i Strauss wypełnili wczoraj program koncertu symfonicznego w sali koncertowej Uniwersytetu. Orkiestra pod batutą p. Adama Dolżyckiego ze znanej uwertury do opery „Tannhäuser” wydobyla wszystkie te potężne uczucia zmagania się z dądem z młodością, czystą, grzechu i skruchy, — jakie potentat muzyki niemieckiej włożył w swe dzieło. Niemniej „Śmierć i wyzwolenie” Straussa wyszło z doskonałym wydźwiękiem pełnej głębi piękna. Solista wieczoru był słynny pianista Zadora. Umiął on z „Rigoletta” i Koncertu Es-dur Liszta wydobyc całą tę bujność piękna, jaką oznaczają się utwory genialnego Węgra. Pianista nagrodzono tak hucznymi oklaskami, że skwitował za nie odegraniem walca „antutownego” Chopina i Campanelli Liszta.

Ostatnie wiadomości.

Bolszewia godzi się na polskie warunki.

Warszawa, 28. IX. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się posiedzenie konferencji pokojowej w Rydze, na którym przewodniczący polskiej delegacji wiceminister Dąbski oświadczył się kategorycznie przeciwko sowieckim warunkom w sprawie Galicji Wschodniej i podkreślił niestosowność ultimatywnego charakteru żądań bolszewickich w sprawie rozejmu.

Joffe zgodził się na warunki polskie przedstawili tylko ich porządek. Wobec uzgodnienia stanowiska obu delegacji co do podstaw rokowań wice. Dąbski zaproponował utworzenie czterech komisji: głównej, terytorjalnej, ekonomicznej, prawnej. Joffe zaproponował jeszcze komisję piątą, rozbrojenia.

Obie delegacje postanowiły, aby sprawa utworzenia proponowanych komisji zajęli się przewodniczący delegacji.

Prez. min. Leygues o Polsce.

Warszawa, 28. 9. (Tel. wł.) Prezydent ministrów francuskich Leygues wyraził się w swoim exposé o stosunku Francji do Polski w przybliżeniu tak: Krytykowano bardzo Francję za poparcie udzielone Polsce. Dziwiło mnie to bardzo, gdy słyszałem te słowa krytyki i od republikanów francuskich, którzy przecież byli zawsze zwolennikami odbudowy państwa polskiego i pragnęli naprawić krzywdę, wyrządzoną Polsce w r. 1795 (Burzliwe oklaski). Wszycyśmy się zawałali w chwili, gdy trzeba było ostatniego wysiłku, aby zapewnić triumf prawu i sprawiedliwości. Lecz to minęło. Lojalność i interes Francji nakazuje nam dziś pomagać Polsce ze wszystkich sił.

Paleologue następcą Cambona.

Lyona, 27. 9. (Pat. Rad.) Dzienniki donoszą, że Paleologue obejmie posterunek na Pawle Cambonie w Londynie i że sekretarjat spraw zagranicznych, który dotychczas piastował Paleologue zostanie skrócony.

Bolszewia, Wrangel, Petlura.

Warszawa, 28. 9. (Tel. wł.) Nadchodzą tu wieści stwierdzające, że pokojowe ugosobienie delegacji rosyjskiej w Rydze jest spowodowane klaskami armji czerwonej na froncie polskim i na froncie gen. Wrangla.

Według niesprawdzonych jeszcze wiadomości ataman Machno zajął Ekaterynosław i Charków. Gen. Wrangel zaś porozumiał się z Petlurą i wskutek tego akcja ich wspólna przeciw bolszewikom będzie na przyszłość skoordynowana.

Gen. Le Rond wraca.

Warszawa, 28. 9. (Tel. wł.) Komisja aljancka na Górn. Śląsku oczekuje powrotu gen. Le Rond'a, który wraca na pewno na swój posterunek.

Dymisja Sir Towera pewna.

Warszawa, 28. 9. (Tel. wł.) Sir Tower udaje się z Paryża do Londynu, aby się tam usprawiedliwić z zarzutu stronnictwa. W politycznych kołach angielskich uważają dymisję Towera za nieodzowną.

Kazimierz Susała

podporucznik 55. p. p. (1. pułku Strz. Wkp.)

zginął śmiercią bohaterską dnia 17. 9. 1920.

Cześć Jego bohaterskiej pamięci!

W imieniu oficerów i szeregowych I. baonu
dowódca baonu.

z7299

Śmiercią bohaterską poległ dnia 17. 9. 1920 r. w krwawych zapasach z przeważającymi siłami bolszewickimi, na czele 1. kompanji, 1. pułku Strzelców Wielkopolskich (55. pułku piechoty) s. p.

podporucznik

Kazimierz Susała

W Poległym straciła kompanja dzielnego, przykładnego i nieustraszonego w boju oficera, o którym pamięć na zawsze zachowa.

W imieniu kompanji

dowódca.

z7292

W krwawych walkach od 2. do 17. 9. 1920 r. polegli śmiercią walecznych w obronie drogiej Ojczyzny s. p.

kapral **Budaj Leon**

szereg. **Przybył Marjan**

„ **Dwornikowski Walenty**

„ **Polcyn Wojciech**

z 1. kompanji, 1. pułku Strzelców Wielkopolskich.

W poległych straciła kompanja nie tylko dzielnych i sumiennych żołnierzy obywateli, ale także dobrych i szczerych przyjacieli i towarzyszy broni, o których pamięć w kompanji nie zaginie.

W imieniu kompanji

dowódca.

z7293

W niedzielę, dnia 26. bm. rozstała się z tym światem nasza ukochana i przez klientów poważana współpracowniczka s. p.

Jadwiga Skrzypczakówna

w 23. roku życia.

W Zmarłej tracimy wierną i pod każdym względem sumienną pracowniczkę. Była ona wzorem i przykładem tak pod względem religijnym jak w spełnianiu obowiązków dla całej młodzieży żeńskiej. Pamięć o Niej zachowamy po długie lata.

Poznań, dnia 27. 9. 1920 r.
św. Marcin 5.

Bręczewscy.

z7381

Pogrzeb w środę, dnia 29. bm. o godzinie 5. po południu z domu żałoby, ul. Bukowska 7.

Dnia 26. bm. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami
św., ojciec mój s. p.

Wiktor Dettloff

Pogrzeb odbędzie się w Nakle w czwartek, dnia 30. bm.
o godzinie 4.

W imieniu rodziny

Ks. Dettloff.

Nakło — Poznań — Trzemeszno.

Konfratrów proszę o Memento za duszę drogiego
Zmarłego. z 7401

W dawniejszych lokalach firmy Ullstein z Ber-
lina, w domu Teatru Polskiego, przy ulicy

27. Grudnia 18.

otwieramy w czwartek dnia 30 września b. r.

ekspedycję ogłoszeń,

rozszerzając tem samem zapoczątkowaną
właśnie przed rokiem działalność naszą.
Dział administracyjny pozostaje w dotych-
czasowych lokalach przy ul. Rycerskiej 8,
gdzie dla wygody Interesantów przyjmuje
się również zlecenia.

Rozwój przedsiębiorstwa, jaki zawdzięczamy
zaufaniu szerokich kół społeczeństwa,
w szczególności sier kupiecko-przemysłow.,
tudzież licznych urzędów i władz naszych,
stanowi najlepszą rękojmię, że i w rozsze-
rzonem zakresie działania sprośamy wszel-
kim wymaganiom i stawimy czoło każdej
uczciwej konkurencji.

Poznań, ul. Rycerska 8, ul. 27 Grudnia 18,

Telefon 3815. Telefon 2231.

Filja w Bydgoszczy ul. Dworcowa 18.

Reprezentacje we wszystkich większych miastach.

b 1193

Spółnia

Spółka hodowców
nasion

Sp. zap. z o. c.
w

Śremie

Jedyna Spółka
tego rodzaju
na
Wielkopolskę.

Poleca

nasiona hodowane pod wła-
sną kontrolą oraz nasiona w
większych partjach niekon-
trolowane na odpowiedzial-
ność hodowcy.

Kupuje

nasiona wszelkiego rodzaju
płacąc ceny przyzwoite i prosi
o opróbkowane oferty.

Pośredniczy

przy partjach nasion wysy-
łanych za granicę.

Zawiera

kontrakty hodowlane d 575

Służy

na życzenie prospektami.

Gwoździe,

Two „Lech“

drut, hufnale, laca-
le, plomby ołowiane,
odważniki żelazne i
mos. poleca ze składu
Warszawa, Mazowiecka 2.

b 1209

MECHANIK

Nr. 2

Ilustrow. miesięcznik

opuszcza prasę 15 mk. za numer.

Mechanik, Warszawa

Fredry 2. b 11

Lekcyj francuskiego

prof. Roger de Brugiere,
lektor Uniwersytetu Poznańskiego
Podgórna 2a, II. z7020

Młoda intel. panienka, znająca
krawiecczynę i język polski
przyjmie posadę
u lepszego państwa, najchętniej
przy jednym dziecku. z 7133
F. Postelówna w Obrzycku n. W.

Dzierżawa 1225 mórg,

ziemia buraczana, dużo inwentarza, do oddania okazynie
na dogodnych warunkach. Transakcja powierzono
wyłącznie Domowi Rolniczemu „Kultura“
w Poznaniu, Półwiejska 31. z 7206-7

Nowy system kredytowy a życie gospodarcze Polski.

Dziś, jutro i pojutrze odbywa się doroczny Sejmik Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych na Poznańskie i Prusy Zachodnie. Ze względu na wagę spraw które mają być postanowione na Sejmiku, nie można w prasie pominąć milczeniem znaczenia dorobku gospodarczego, który będzie reprezentowany na zjeździe.

Spółeczeństwo polskie pod rządami pruskimi zdało doskonale egzamin dojrzałości w walce o swój byt z przeważającą potęgą germańszczyzny. Chodziło tu nie tylko o byt narodowy, ale także i gospodarczy, gdyż Niemcy chcieli Polaków zgnać nie tylko politycznie, lecz również starali się wyzwać ze wszelkiego władania. Myślimy jednak w porę zrozumieć tenedencje ciemnicy i na zorganizowaną walkę, odpowiedziliśmy również oporem zorganizowanym. Zrozumieliśmy doskonale, że utrata stanowiska gospodarczego jest również zagładą dla sprawy narodowej, to że wysiłki swe społeczeństwo skierowało głównie w kierunku polepszenia swego położenia gospodarczego. W porę spostrzeżono przechodzenie ziemi polskiej w ręce niemieckie, zorganizowano wnet kontrakcję narodową, która nawet, pomimo stworzenia usankcjonowanej przez prawo niemieckiej instytucji wydziedziczającej Polaków z ziemi, spowodowała stałe powiększenie się własności polskiej, przedstawiającej obecnie większość bezwzględna. W ten sam sposób uwiódł się pracą i na innych polach gospodarki krajowej, mianowicie w przemyśle, skupionym przeważnie przy rolnictwie a nade wszystko w dziedzinie kredytowej. Ostatnia dziedzina, obok doskonałego rolnictwa — oto chłuba nasza, oto największy dorobek, który wnoszą do ogólnego bilansu gospodarczego państwa polskiego.

Organizacja gospodarki kredytowej w Poznaniu i Prusach Zachodnich przedstawia gruntownie wypracowaną całość. Podstawą tej gospodarki jest sieć spółdzielni kredytowych, zwanych spółkami, lub bankami ludowymi, koroną zaś Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, w postaci towarzystwa akcyjnego. Nad normalnym rozwojem tego systemu kredytowego czuwa specjalna instytucja kontrolująca i dydaktyczna, mianowicie Związek Spółek Zarobkowych i Gospodarczych. Stosunek między spółkami a Bankiem Związku, jako najwyższym szczeblem gospodarki kredytowej, polega na tym, że Bank związku jest centralną instytucją finansową dla spółek, regulującą obrót gotówką, mianowicie w ten sposób, że odciąga jednym spółkom nadmiar gotówki, innym zaś, objawiającym brak pieniędzy, udziela ich na dogodnych warunkach. Obok tej pracy Bank Związku rozwija także działalność z osobami i instytucjami prywatnymi, aby w ten sposób móc zatrudnić nadmiar kapitałów, jakie ma w swym rozporządzeniu.

Jak wielką wagę przedstawia w sposób powyższy zorganizowana gospodarka kredytowa dla życia gospodarczego Polski, widać to z następujących kilku danych liczbowych: na początku 1919 r. udziały w spółkach wynosiły 52 211 000 mk., kapitały obce 558 953 000 mk., kapitały obrotowe 611 164 000 mk. Obrót ogólny z r. 1918: 3 079 000 000 mk. Bank Związku Spółek Zarobkowych przy kapitale akcyjnym 60 000 000 mk. (w sierpniu r. b. podniesiono do 200 milj.) osiągnął w 1919 r. z górą 7 miliardów obrotu: kapitały, złożone w tym Banku przez spółki i osoby prywatne na rachunek bieżący, sięgały na początku września r. b. z górą 1 miljarda marek. Liczby te świadczą, jak kolosalnymi środkami pieniężnymi rozporządza tutaj gospodarka kredytowa i jak intensywnie każe im pracować.

Rozwój tutejszego systemu kredytowego w ostatnich czasach, zwłaszcza podczas ubiegłych dwóch lat, przybrał tak kolosalne rozmiary, że działalność li tylko na terenie b. zaboru pruskiego stała się dlań zbyt ograniczoną. Dziedzina nasza ze względu na swą strukturę gospodarczą, jako kraj dotychczas nawskroś rolniczy, nie może absorbować w całości swych kapitałów, powstałych z oszczędności pracy społeczeństwa wielkopolskiego, dla którego zwłaszcza lata wojny przedstawiały względnie niezłą koniunkturę. Siłą rzeczy Bank Związku Spółek Zarobkowych, jako centralny zbiornik kapitału zmuszony był rozpocząć ekspansję swych kapitałów poza dotychczasowe granice. Takim najodpowiedniejszym, naturalnym terenem rozszerzenia działalności przedewszystkiem były dzielnice reszty Polski. W tym też kierunku udał się, zakładając swe oddziały ejeszcze podczas okupacji niemieckiej w Warszawie i Lublinie, potem w Krakowie, ostatnio zaś w Piotrkowie i Radomiu. Z chwilą przyłączenia Poznańskiego i Pomorza do reszty Polski zniknęły wszelkie przeszkody, jakie stały na drodze rozwojowi operacji Banku Związku na terenie innych dzielnic. Zwłaszcza b. Królestwo Kongresowe przedstawia bardzo wielką pojemność dla wolnych kapitałów, ze względu na dosyć wysoko rozwinięty, lecz przed wojną zrujnowany przemysł, potrzebujący środków pieniężnych dla odbudowy i dalszego rozwoju. W tym właśnie momencie najbardziej uwydatnia się znaczenie tutejszego systemu kredytowego dla gospodarki Polski: odbudowa i rozwój życia gospodarczego przy pomocy własnych polskich kapitałów przedstawia myśl przewodnią całej obecnej i przyszłej działalności na obszarze państwa polskiego. Szczególnie wiele wysiłków zwraca Bank Związku Spółek Zarobkowych w kierunku uprzedmiotowienia kraju, drogą popierania inicjatyw prywatnej na tem polu lub też drogą wykupu przedsiębiorstw z rąk obcych. Dotychczasowa działalność Banku rozwija się w następujących gałęziach przemysłu: maszynowym, drzewnym, chemicznym, budowlanym, spożywczym, włókienniczym, górniczym, mineralnym, konfekcyjnym, elektrotechnicznym itd. Bank Związku współdziała również w wywołaniu z pod wpływów obcych naszego handlu, interesów transportowych, ubezpieczeniowych i instytucji bankowych. Ogólny dotychczasowy wpływ i przyrzeczony współdział Banku w przedsiębiorstwach handlowo-przemysłowych i transportowych wynosi około 240 milionów marek

Oprócz bezpośredniej działalności Banku Związku na polu gospodarki krajowej, jako budowniczego życia gospodarczego, Bank Związku również współdziała w rozwoju handlu i przemysłu przy pomocy kredytu. Udziała również kredytu instytucjom municypalnym i rządowym, jak miało, oświatom, Państwowemu Urzędowi Zakupu Artykułów Pierwszej Potrzeby (Puzapp itd. Cała działalność kredytowa Banku Związku w ubiegłym roku wyniosła z górą 300 milionów marek.

Powyższe krótkie informacje stwierdzają dobitnie, jak wielką rolę odgrywa już nasza organizacja kredytowa w życiu gospodarczym Polski. Jest to dopiero początek, przyszłość jednak jest zupełnie jasna. Mając poza sobą wielkie doświadczenie na polu organizacyjnym, Związek Spółek Zarobkowych i Gospodarczych rozszerzyć chce swe wpływy i na inne dziedziny Polski, drogą tworzenia własnych oddziałów, czy to z istniejących już na tych obszarach organizacji, czy też tworząc zupełnie nowe. Dlatego też Patronat ma wnieść na Sejmik Spółek projekt nowej ustawy Związku, uwzględniający te nowe zamierzenia.

W ten sposób organizacja kredytowa nabierze jeszcze większego rozmachu w swym rozwoju i z tem bardziej wzmoczoną siłą będzie służyła sprawie rozwoju ojczyściemu życia gospodarczego. Przyszłość zaś gospodarcza dla naszej Ojczyzny jest niezwykle, trzeba tylko dążyć, by ojczyzna niwę gospodarczą uprawiać własnym pługiem i przy pomocy własnych sił, a to jest właśnie myślą przewodnią organizatorów systemu kredytowego w Poznaniu i Prusach Zachodnich.

Stefan Czarnowski.

Wnioski nagłe Związku Lud. Narodowego.

Wobec rozpoczęcia sesji sejmowej Związek Lud. Narodowy zgłosił następujące wnioski:

Zbadanie przyczyn klęski.

Wniosek Związku Ludowo-Narodowego w sprawie zbadania przyczyn klęski na froncie bolszewickim opiewa:

„Opinia publiczna nie może zrozumieć, dlaczego armia nasza mimo bitności i wytrwałości naszego żołnierza cofała się przez szereg tygodni przed wojskiem bolszewickim, często bez zbytniego nacisku z jego strony.

Dla uspokojenia tejże opinii, koniecznym jest zbadać i ustalić przyczyny tego niespodziewanego odwrotu, a w razie ustalenia winy lub zaniedbania z jakiegokolwiek bądź strony, pociągnąć winnych do surowej odpowiedzialności.

W tym celu należy wybrać komisję sejmową, wyposażoną szerokimi pełnomocnictwami, które jej dadzą możność wszechstronnego zbadania tej sprawy.

Wobec powyższego, niżej podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:
Sejm wybiera Komisję nadzwyczajną, złożoną z 10 posłów dla zbadania przyczyn klęski na froncie bolszewickim. Komisja ta uzupełni się w miarę potrzeby gronem fachowców ze sfer wojskowych. Komisja ta będzie miała prawo przesłuchiwać świadków pod przysięgą, oraz zawieszania w urzędowaniu winnych. Przyczem osoby i władze wojskowe nie mogą zastrzegać się „tajemnicą wojskową”. Zeznania przed tą komisją nie mogą pociągnąć dla zeznających dochodzących dyscyplinarnych ze strony władz wojskowych. Fałszywe zeznania świadków złożone przed komisją pod przysięgą lub bez przysięgi mają być karane narówni z podobnymi zeznaniami, złożonymi przez świadków przed sądem, o czem świadków przed ich przesłuchaniem należy pouczyć.

Komisja ta będzie miała prawo wyniki swych dochodzeń wraz ze swą opinią przekazać najwyższemu sądowi wojskowemu z wnioskiem na ukaranie winnych. Komisja będzie miała obowiązek przedłożyć Sejmowi sprawozdanie ze swej działalności na 1. grudnia r. b. i wnioski zmierzające do usunięcia na przyszłość podobnych klęsk.”

Dnia 24. września 1920.

Zachowanie się żydów.

W sprawie współdziałania żydów z nieprzyjacielem podczas ostatniej jego inwazji na obszary Rzpltej, Związek Lud.-Nar. zgłosił wniosek poniższy:

„Znowu cały świat rozbrzmiewa echem rzekomych pogromów, których ofiarą mają jakoby paść u nas żydzi w Polsce podczas śmiertelnych zmagania narodu naszego z niszczycielską potęgą bolszewizmu. A przecież rzeczywistość wygląda zupełnie inaczej: niema i nie było w Polsce obecnie pogromów żydowskich, natomiast powszechnie, z nieprawdopodobnym cynizmem, jawnie, żydzi występowali zbrojnie przeciwko armii naszej podczas jej odstępowania, a więc w momentach dla armii najkrytyczniejszych, i prętem ta zaciętość żydów przeciw wojsku kraju, którego są obywatelami, sięgała tak daleko, że owi żydzi rzucali swe siedziby, aby odejść i polaczyć się nawet z pobitym i ustępującym z Polski nieprzyjacielem. Przeto dla ustalenia prawdy i sprawdzenia istotnego oblicza żydostwa, zamieszkałego w Polsce — Zw. Lud.-Narodowy stawia wniosek nagły:

„Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się rząd, w szczególności Min. wojny i Dowództwo nac. do opublikowania dokumentów zbiorowej zdrady ludności żydowskiej i jej czynnego współdziałania ręką zbrojną z nieprzyjacielem w czasie, gdy wróg — częściowo wskutek tego współdziałania — zdołał podejść pod mury stolicy Rzpltej i kiedy niepodległość naszej Ojczyzny znalazła się w śmiertelnym niebezpieczeństwie.

Warszawa, dnia 24. września 1920.”

Urzędy propagandy.

Sprawy urzędów t. zw. „propagandy” i ich zniesienia tyczy się inny wniosek nagły posłów Związku Ludowo-Narodowego.

„Jedną z wojennych właściwości biurokratycznych naszego rządu są urzędy tak zwane propagandy, które tworzą osobne wdziały w ministeriach, a nadto u-

chwałę Rady ministrów i Rady obrony państwa zostały odrębnie powołane do życia pod zarządem prezydenta ministrów dla propagandy zewnętrznej. Nie tylko bardzo znaczne koszty, jakie ta propaganda pociąga za sobą (np. propaganda zewnętrzna pod kierunkiem wiceprezydenta ministrów na samym wstępie pochłonęła 80 milionów marek), ale nadto jej partyjny charakter, pogłębiający różnice polityczne i walki klasowe w społeczeństwie, nierniej kolizje rozmaitych kierunków propagandy w lonie samego rządu, nakładają na reprezentację narodu obowiązki zwinienia tych urzędów i przekazania spraw, jakimi się zajmują, powołanym do tego działom administracji państwowej. W szczególności także świeżo powoływane do życia urzędy, mające rzekome na celu popieranie obrony państwa i interesów wojny i pokoju, mijając się z swoim celem, ponieważ sprawie obrony państwa i jego powagi nazewnątrz, służy nierównie skuteczniej i trwalej pokój i ład wewnętrzny, oszczędność i równowaga w finansach państwa, aniżeli rozrzutność w skarbie publicznym i partyjna organizacja w lonie rządu.

Z tych powodów wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić, iż biura propagandy zewnętrznej i wewnętrznej, zostające w zarządzie prezydium ministerjów, niemniej także biura i urzędy w ministerjum spraw wojskowych i w naczelnym dowództwie powinny być zwinione przy równoczesnym zamknięciu kredytów dla nich przeznaczonych.”

Sprawa Nacz. Kontroli wojskowej.

Głośną sprawę „Naczelnej Kontroli wojskowej” omawia wniosek nagły posłów Zw. Lud.-Narod.:

„W ostatnich czasach opinia publiczna została silnie zaniepokojona faktem, że Oddział nacz. kontroli wojskowej spółkał się w swojej działalności, zmierzając do ukrócenia nadużyć pieniężnych i marnowania funduszy państwowych z ingerencją krepującą wyższych władz wojskowych. Taka ingerencja w działalność jedynego urzędu kontroli naczelnej — stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami demokratycznego ustroju państwowego.

Wobec powyższego wysoki Sejm raczy uchwalić: „Sejm wzywa rząd, aby w ciągu dwóch tygodni złożył Sejmowi sprawozdanie z przebiegu prac oddziału naczelnej kontroli wojskowej i z przeszłości, które ten oddział napotkał w swojej działalności.”

Poprawa administracji.

W dniu 5. marca 1919 r. wnieśli podpisani wniosek nagły w sprawie obsadzenia stanowisk w służbie administracyjnej Państwa polskiego, zmierzający do zmniejszenia liczby urzędników i obsadzania stanowisk na podstawie konkursów publicznych i potrzebnych kwalifikacji. Wniosek ten wraz z projektem ustawy nie został dotychczas zatwierdzony mimo upływu tak długiego czasu. Tymczasem stosunki we wszystkich działach służby państwowej, tak cywilnej jak wojskowej, nie tylko się nie polepszyły, ale bardzo znacznie się pogorszyły. Powstała tak znaczna ilość urzędów, a liczba urzędników i służby we wszystkich działach wzrosła w tak zastraszający sposób, że obecnie budżet roczny na place służby państwowej pochłania olbrzymią sumę 15 miliardów marek, t. j. kwotę przewyższającą kilkakrotnie wszystkie dawniejsze i nowe z nałożonych podatków przewidywane dochody skarbu państwowego. Zamiast przystąpić do stanowej rewizji tych stosunków, tworzy się u nas nowe kosztowne urzędy w kraju i zagranicą pod nazwą defensywy, propagandy zewnętrznej i wewnętrznej, powołuje się nowe szeregi urzędników do urzędów jeszcze nieuczynnych, np. urzędów odbudowy, często nie bacząc zupełnie na potrzebę i zdolności powołanych osób. Na tem cierpi w wysokim stopniu skarb i kredyt państwowy, który w takich warunkach nigdy nie może dojść do równowagi, ale nie w mniejszym stopniu całe gospodarstwo narodowe, któremu zabiera się siły pracujące i wytwórcze na to, aby bezczynnie lub z nieznacznym nałożeniem pracy żyły z funduszy publicznych, oczekując rychłej emerytury. Stan ten pod względem gospodarczym, finansowym i moralnym przedstawia się dla najbliższej przyszłości wręcz groźnie, jeśli uwzględnimy, że po zawarciu pokoju i po rozbrojeniu napłynie do urzędów nowa potężna fala urzędników, szukających w służbie publicznej zajęcia i utrzymania.

Ze względu na doniosłość sprawy podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy powołać do życia komisję sejmową z 10 członków złożoną, celem zbadania przy udziale rządu przyczyn nadmiernej ilości urzędów i urzędników we wszystkich działach służby państwowej i przedstawienia Sejmowi wniosków zmniejszenia ich do stanu istniejącego w innych państwach konstytucyjnych.

Zaopatrzenie armii.

W sierpniu r. b. wojsko polskie, oparłszy się mocno o stolicę Rzeczypospolitej i linie fortec rzeki Wisły, zatrzymało zwycięsko wroga i pędził go teraz ku naszym granicom wschodnim. Wojska przechozą po kraju zniszczonym przez obcy najazd i wśród ludności przemęczonej ciężarami długotrwałej wojny. Jest pierwsze wagi potrzeba normalna i polityczna, aby nasz żołnierz był teraz należycie zaopatrzony w czasie tego zwycięskiego marszu w pogoni za nieprzyjacielem i nie potrzebował dokonywać rekwizycji, zwłaszcza dorywczych, pod przymusem. A że istnieje w tym kierunku skargi i nadużycia stwierdzone, przeto dla wykrycia przyczyny złego i uniknięcia go na przyszłość, Związek Ludowo-Narodowy stawia wniosek nagły.

Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się Ministerjum wojny do przedłożenia Sejmowi wykazu, co intendatura wydała kwatermistrzostwu żywności dla żołnierzy i koni przez miesiąc sierpień, zaś naczelnemu dowództwu — co z tego faktycznie otrzymały oddziały frontowe? Komisja wojskowa oczekuje również sprawozdania ministerjum wojny o jego planie zaopatrzenia wojska na październik, listopad i grudzień r. b.

2. Wzywa się rząd, mianowicie naczelnego dowódcę, o wydelegowanie specjalnych komisji na teren niedawnej inwazji nieprzyjacielskiej celem stwierdzenia konieczności wyrównania szkód mieszkaniom i tył

W Poznaniu, Towarowa 15-20. b1175

W środę, dnia 29. bm. w drugą bolesną rocznicę śmierci naszego niezapomnianego ojca A. p.

Józefa Sroczyńskiego
odbędzie się

nabożeństwo żałobne
w kościele św. Marcina o godzinie 6.

O modlitwie za duszę drogiego Zmarłego proszą

dzieci.

Poznań — Warszawa — Miejsce postoju.

Poszukiwanie świadków.
Mikrofony handlowe przenośne, używane do sprządek po 50-100 mk. na cent. i sprzedawane w ten sposób po 10-15 mk. za szt. prasa za 60-80 mk. Wszelkie osoby, które otrzymały wyżej oznaczoną wagę, proszą się o natychmiast do Miejskiego Urzędu Węglowego, ul. Marjańska 4 i podać swoje nazwisko.

Upraszam się publicznie, by bacząc, czy wyczerpała się waga, przesyłać i o wykreśleniu danych natychmiast Miejskiemu Urzędowi Węglowemu.

Poznań, dnia 24 września 1932 r.
MAGISTRY.

ZGUBY

1000 marek nagrody!

za znalezienie złotej bransoletki damskiej w formie tasiemki z zegarkiem, zgubionej w niedzielę, t. j. dnia 28. bm. około godz. 4 po południu na cmentarzu w Dębca. Oddać Morawski, Kossaka 18.

Zgubiono złotą bransoletkę drogą pamiątkę.

Upraszam się o oddanie za wynagrodzeniem w administracji Kurjera Poznańskiego pod z 7398.

Na czas wyzyskania mieszkań
polecamy

**dywany - pomosty
kilimy - - makaty**

wielki wybór artykułów do dekoracji pokoi jak:

**bronzy - - odlewy
kandelabry - zbroje
puhary - - zastawy
wazy - - samowary
obrazy - gobeliny**

K. Andrzejewski
ul. 27. Grudnia 19, parter.
Przy wejściu baczyc na firmę.

Sprzedaż

13 malow. i lakierow. czysto zrobionych sześcynowych

SYPIALNI

z umywalnią i lustrem i 3-częściową szafą pod korzystnymi warunkami do oddania. Obejrzeć można każdego czasu. Równocześnie proszę o zlecenie do niej stolarni budowlanej i meblowej.

d1589
W. Kurella, tartak, Nowemiasto.

Baczność! Korzystna okazja przejęcia zapewnion. egzystencji!

Z powodu likwidacji staro renomowane i dobrze zaprowadzone

większe sklepy obuwnicze

pewnego tow. z o. p. na Pomorzu i w Poznańskim, reflektantowi, posiadającym gotówkę, zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia pod adresem:

d 1565
Bydgoszcz, skrytka pocztowa nr. 13.

Dom w Toruniu

przy pięknym parku i ogrodzie owocowym na sprzedaż. Cena około miliona marek. Zgłoszenia do eksp. Kurj. Pozn. pod z 7119.

FABRYKA MEBLI
Antoni Weynerowski — Bydgoszcz,
Gdańska nr. 61 — Telefon 727

poleca swe wyroby, specjalnie:

**sypialnie, łóżka
i stoły do rozciągania.**

d1572

Dnia 25. 9. b. m. w południe wiadomo się do zjazdu Bracia Mottek przy Starym Ryнку 49 i skradzione następujące rzeczy:

Tulowe firany, story, kołdry na łóżka, bawełniane materjały, niebieskie płótno na prześcieradła, trykotowe męskie kałesony, damskie reforany, damskie koszule, białe dziecięce spódniczki, suknie damskie jedwabne czerwona i zielona, palto letnie, inne rzeczy i 5000 mk. gotówki.

Ostrzegamy publiczność przed zakupem wyżej wymienionych rzeczy. Za wykradzione przedmioty wypłacono 5000 mk. nagrody. Wiadomości proszę podać do Wydz. śledcz. przy II. komit. polic. d1660

Bracia Mottek, Stary Rynek 49.

Wielka wyprzedaż
nowych i mało używanych
skrzydeł, fortepianów i harmonij.

B. NEUMANN, ulica Kantaka nr. 10
i ul. 27 Grudnia nr. 8.

CYTRYNY
w skrzyniach 300—360 sztuk
ofiarujemy z najnowszymi żab.

PALERMO
T. z o. p.
hurtownie owoców południowych, Piekary 121.

Fabryka maszyn rolniczych

w Poznaniu, bezpośrednio przy torze kolejowym, z dobrymi maszynami narzędziowymi, na sprzedaż. Zgłoszenia pod d1548 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Domów, wolnych mieszkań, majątków i przedsiębiorstw w Warszawie i w całej Polsce, informuje o majątkach i przedsiębiorstwach do nabycia, konstruktorów
obeznanych z fabrykacją obrabiarek i narzędzi, specjaliści do fabrykacji mydła, poszukuje

Biuro Informacyjne Słow. Mechaników
Warszawa, Fredry.

Wanna cynkowa i piecyk gazowy
bardzo dobrze utrzymany na sprzedaż.

Drukarnia Polska T. A.
św. Marcin 70.
z 7204-5

Wieś rycerska

7000 morgów ziemi I. klasy, włączane 1000 morgów lasu, w Księstwie Poznańskim, majątność wielkopolska z pałacem i parkiem z gorzelnią, cegielnią i mleczarnią, suszarnią oraz urządzeniem elektr., z bogatym wykwipowym i nadkompletnym żywym i martwym inwentarzem. Dworzec kolej. na miejscu.

Majątek musi być gotówką spłacony, do którego potrzeba kilkadziesiąt milionów marek. — Pospiech pożądan. — Oferty uprasza się szybko decyd. ref. do Polskiej Agencji Reklam. „PAR” w Poznaniu, ulica Rycerska 8 pod nr. 19193.

z 6390

Wyjątkowo korzystne kupno

przedsiębiorstwa przemysłowego w Wielkopolsce. Browar, elektrownia dostarczająca prąd miastu i prywatnym, dom mieszkalny 14 pokoi w roku 1912 wybudowany, ogród, stawy, drugi dom w sąsiednim mieście ze składem piwa, wszystkie maszyny nowe w roku 1917 ustawione, przy browarze zakłada się fabrykę beczek. Wszelkie w najlepszym stanie dookoła prosperujące. Sprzedaje się z powodu śmierci syna 60-letniego właściciela niezdolnego już do samodzielnego prowadzenia interesu. Żądana cena ok. 10 milion. polskich marek. Razem 16 morg. z tych 12 morg. zabudowanych. Poważni reflektanci zechcą zgłosić się pod z 7270 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

Najlepsze jest zawsze w użyciu Najtańsze!

PRZEMYSŁAWKA (WODK. KOL. HEZA)
EXTRAIT ANTIQUE
EXTRAIT BOBOLA
PUDER MIAFLOR
HEZADONT
WODA DO UST
MIAFLOR
WODA NA WŁOSY
OCET TOILETOWY MIAFLOR używa każdy znawca po goleniu.

miła, orzeźwiająca — intensywna.
w sierach towarzyskich znane i ulubione.
jest mało widoczny, przylega zupełnie do twarzy.
najprzyjemn. do dezynfekcji zębów i jamy ustnej.
wzmocnia porost i usuwa łupież.

Sprzedaż we wszystkich drogeriach i perfumeryjach.

Henryk Żak w Poznaniu
Fabryka perfum i kosmetyków.

Na sprzedaż:
szafa żelazna mała
piec gazowy do ogrzewania
kuchienka gazowa

Stypczyński, ul. Pocztowa 11.
Telefon 2533. z 7134

Dla ciepłych na reumatyzm przyrząd, do parowej kąpieli tak zw. „Thermalbad” i jedwabny damski kap. na sprzedaż. z 7000 Wierzbicka 34, II. na prawo

Orkestron automatyczny
mało używany starej dobrej fabryki, dobrze maszynowy repositoryum do likieru lub innego przedsiębiorstwa, dobry aparat do piwa, kanapa pluszowa narożnikowa i fortepian kompletnie do nabycia. Oferty do eksp. Kurjera pod z 7008.

Skład z 7009

stosowny dla każdej branży z mieszkaniami w Berlinie, zmielenie na mieszkanie 3 pokoje i kuchnię w Poznaniu. Zgł. Promińska, Głogowska 108, III. 3. wejście.

Duży piec gazowy
i duże ciepło bluzki na sprzedaż. Głogowska, 1168
ul. Głogowska 91, w podw. III.

MIKROSKOP
najlepszy system Reichert-Wieden, do nabycia od 6—8 w. Adamkiewicz, Al. Marcinkowskiego 20, w podwórku. z 7117-8

Kamienica
w centrum miasta na sprzedaż. Zgł. do eksp. Kurjera pod z 7432.

Na sprzedaż!
Maszyna do pisania
ameryk. New Century
dobrze utrzymana, najw. dająca mu K. Mojżesz, Brzezica, Pom., ul. Pederskiego 4. z 7081

Wzorowy majątek
1000 morg. ziemi połączony na Pomorzu, 4/5, km. od stacji i miasta oddolowy, masy na 2 mil. marek przy rat. i milion 500 tys. marek na sprzedaż. z 7059

Neyman & Spółka
zgodnie zapisane towarzystwo handlowe, biuro centralne Poznań Piekary 5. — Tel. 3574.

Wózek dziecięcy
na sprzedaż. Kantaka 3, I. z 7003

Pianino
(Gundt) na sprzedaż. Górna Włda 13, I. p. z 7058

Dwa angielskie młode charty
na sprzedaż. Gdzie? wskazać eksp. Kurjera pod z 7050.

Dobrze utrzymany powóz kryty
średniej budowy na sprzedaż. L. Zięgłuchowski, skład cygar, Rogoźno. z 7034

Dom piętrowy z termizem budowlan. pod korzystn. warunkami natychmiast na sprzedaż. d1501
J. Seidel, Szamotuły.

Lokomobila Lanza
Compond, ruhomia, 50 P. S. i lokomobila Wofla
45 P. S., stacjonowana na sprzedaż. I. Lengowski, Poznań, ul. Przemysłowa 23. d1567

Pług parowy
prawie nowy na sprzedaż. d1563
I. Lengowski, ul. Przemysłowa 23. Tel. 2116.

Kasa registracyjna
marka National z 4 szufladami i wszelkimi przybor. do kontroli, oraz szafa żelazna z 2-ma skrzynkami na sprzedaż. S. Szokalski Następ., Inowrocław, Włocława 3. z 6793

WILA
w Puszczykowie tuż przy dworcu od 1. 10. 20 do 1. 5. 21 z umiłowaniem do wynajęcia. Bliższe szczegóły Poznań, Stary Rynek 41, Apteka. z 6740

Stare klisze
(negatywy) 12x18, na sprzedaż. Zakład fotogr. Janiay Murach, Nakło Notec, ul. ks. Skargi. z 6789

Sypialnia
dębowa nowa, z białym marmurem, lustro szlifowane, szereg chodnik, kłodka za 45 tys. mk. na sprzedaż. Młyńska 3, II. p.

Oddawna zaprowadzona i dobrze prosperująca

Kawiarnia i kawiarnia
w najlepszym położeniu miasta pojeń. Ks. Poznański, na sprzedaż. Zgłosz. do eksp. Kurj. pod z 7438

Kilka sztyl i obrazów
zaraz na sprzedaż. z 7110-11
Fundasz, ul. Wierzbowa 2.

Firanki pluszowa na stół na sprzedaż. Rycerska 11a, III. wchód z piętrowo na prawo. z 6914

Przebież
i czepki gustowne i tanio. z 7083
Dąbrowskiego 99, pr. prawo.

Folwark
około 800 morgów Kujawy-Poznańskie, z pełnym inwentarzem żywym i martwym na sprzedaż. Wiadomości: Lewicki, Browice, ul. Cmentarna 8.

Dobrojęwo poszukuje z 7058
drzew owocowych
moreli i czereśni olejowych. Zgłosz. zez. do eksp. Kurjera p. Ostroróg.

Mebie kuchenne,
większa ilość kompletnych urządzeń kuchennych, pierwszorzędne wykonanie i lakierowanie na sprzedaż. Jan Koniecki, Piaskowa 3. z 7070/7

Również są
14 kop. szprych dęb. do kół tanio na sprzedaż.

Karakulowy paletoł damski
prawie nowy na sprzedaż. Ogł. d. do eksp. 12-5. z 6456.
Eborowicz, Raczyskich 2, III

Okazyjnie sprzedaje się:
dywany, tuzin żytek srebrnych i t. d. Strzelecka 20 m. Noniekiej-Chłopecka, codziennie od 8-10 i 6-8. z 7148

Baczność!
Pierwszorzędny damsko-męski fryzjerski zakład

z wielkim zapasem towarów w centrum miasta Poznańa zaraz za cenę przysięgłą do nabycia. Łaskawe oferty uprasza się do eksp. nin. pisma p. z 7117.

Siwym włosom
przywraca pierw. kolor
AXELA-Regenerator
butelka 10.— mk.
J. Gadebusch-Poznań
ul. Nowa nr. 7. — Bazar.
Oddział B. z 226

L. KAPELA
wykonuje
STEMPLE
aplikacje
ul. Poznań
ul. Wrocławskiej 9

Martowate drzewienie
szatki na włosy,
guziki do mankiet i kołnierzyków
poleca Jankowska, św. Marcin 78

Dzierżawy
Kto zamieni
3 pokoje z kuchnią i łazienką na ul. Głogowskiej 103 na 3 pokoje z kuchnią w górnej części języc. Łask. zgłosz. uprasza się pod nr. 16376 do „PAR” Polskie Agencja Reklam. Rycerska 8.

Zamienie
3 pokoje i kuchnię przy ul. Staszycy na 4—5 pokoi i kuchnię zaraz lub później. Zgłoszenia do eksp. niniejsz. pisma pod z 7243-4

Rozmaite
Antoszewskiego
szkoła tańca
rozp. nowy kurs 2. października. Lekcje prywatne każdego czasu. Zgłosz. codziennie od 12-4 ul. Zielona 3, II. z 4461-4

CENTRALNY DOM TAPET

POZNAŃ — STARY RYNEK 29 I.

M. BOROWICZ

(dawniej Koczorowski & Ska.)

b 406

poleca

TAPETY NOWOCZESNE w wielkim wyborze.

Nadzwyczaj wielki wybór materiałów
na ubrania, paletoty, płaszcze, kostiumy
męskie i damskie

poleca

b 941

W. Frackowiak, Poznań, pl. Wolności 18

Pracownia wytwornej odzieży męskiej na miarę.

Mundury, płaszcze i przybory wojskowe.

Kto
dba o zdrowie
i białe zęby,
używa

„ALBODONT”

biała miętowa pasta

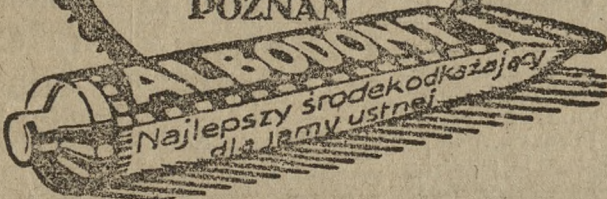
J. & S. STEMPNIOWICZ

Fabryka perfum i

mydeł toaletowych

POZNAŃ

REKLAMA
POLSKA

Najlepszy środek odkażający
dla jamy ustnej

Drzewa opałowego

suchego, rąbanego w kossach
i torfu I-a

dotarcza do domu w większych i mniejszych ilościach

Poznańska Komisja Drzewna,

ul. Jasna 17. — Tel. 1927.

n 1976

„Dnia 22. sierpnia b. r. wyszedł z domu chłopiec czternastoletni, i więcej nie powrócił. Jest wzrostu średniego, blondyn; miał na sobie ubranie ciemno-szare i czapkę szkolną, szkoły Realnej Kaliskiej. Znajduje się prawdopodobnie przy wojsku. Ktoś o takowym wiesz, proszę dać znać histw. rodzicom. Adres: Cmentarna nr. 1 i L. Kalisz. (wszelkie koszty będą wrócone) Z poważaniem H. Łuczak. z 7297

Uchodźca

Ad 311 latowski poszukuje szwagra
Cezara Jessmann
z Mińska Litewskiego.
Szelejewo,
pow. żniński. z 6701

Bank Przemysłowców

Oddział 27. Grudnia

załatwia wszelkie interesy z zakresu bankierstwa,
otwiera konta bieżące, czekowe, b617
przyjmuje wpłaty na depozyty,
kupuje i sprzedaje waluty obce: marki niemieckie,
dolary amerykańskie, funty angielskie, franki itd.
papiery wartościowe: listy zastawne, pożyczki polskie,
niemieckie, wszelkie inne obligacje i akcje.

Bank Przemysłowców

Oddział 27. Grudnia

przy ulicy 27. Grudnia nr. 2.

Bilans

Aktywa.

na 1 lipca 1920.

Pasywa.

Gotówka	67 341	90	Udziały	524 975	—
Towary a) w magazynie 1 959 907,80	2 863 634	18	Fundusz rezerwowy (Wpisowe)	28 128	—
b) w składach 903 726,38	1 606 050	58	Banki	1 584 217	90
Dłużnicy	79 500	—	Wierzyciele	2 142 564	66
Nieruchomości	123 283	08	Zysk	462 924	18
Urządzenia: składy, biura, konie i wozy	3 000	—			
Papiery wartościowe	4 742 809	74			
				4 742 809	74

W ciągu roku wstąpiło 10 769 członków z 13 663 udziałami.
Odpowiedzialność członków wynosi marek 1 366 300.

Poznań, dnia 24 września 1920 roku.

Zgodność powyższego bilansu potwierdzamy.

S. Bykowski. M. Pilarski. St. Grzegorzewicz.

„ZGODA” Spółka Spożywców

Spółka zapisana z ograniczoną odpowiedzialnością

w Poznaniu.

Thiel.

Marciniak.

b 1165

KORKI

do wódek, piwa, wina,
beczek, oraz korki dla
apteki, — wielkości:

17/17 m/m mk.	200.—	za 1000 szt.
19/19	250.—	„ „ „
24/23	375.—	„ „ „
13/20	155.—	„ „ „
15/18	175.—	„ „ „
23/35	550.—	„ „ „
36/23	750.—	„ „ „

także dalsze inne gatunki po cenie fabrycznej
i tylko w większych ilościach ma do oddania

K. Kujaciński — Poznań,
ul. Ogrodowa 13. b 214

ZENIT

ZENIT

kinematograficzne aparaty do zdjęć, napisów, kopio-
wania, poleca generalne zastępstwo na Polskę b 1066
Hurtownia Foto-Techniczna, Ska z ogr. odpow.
Lwów, ulica Kościuszki 8.

KUPNA

Kupię kilka majątków ziemskich
na Pomorzu lub Pozańskiem. b 1155
Dom Komisowy Taszycki Łódź, Piotrowska 80

Kupię owies

siarno dobre, otręby, owoce,
miód w większych ilościach bez-
pośrednio od producentów. Zgł.
do eksp. Kurl. Pozn. pod z 7922.

Próżne beczki

od siedzi kupi 70/9
W. Z. T-wo Mleczarskie
Poznań, ul. Skosna 17.

większy zakład stolarski

z maszynami i suszarnią do
drzewa w Bydgoszczy, Toruniu
lub okolicy, wst. w lanej mie-
kości Pomorza lub Poznania
Zgł. do eksp. pod nr. 16333
do biura ogłoszeń „Par” Poznań,
Rycerska 8. b 1097

meble aniczy.

przedmioty sztuki, makaty,
pasy, arebro, porcelanę etc.
ANTYKWARJAT
DZIEŁ SZTUKI
Idawn. św. Wojciecha). 105
teraz ulica Rycerska 37.

Kupuję każdą ilość miodu pszczelnego

Oferty pism. z podaniem ceny
upr. się pod nr. 17193 do biura
ogłoszeń „Par” ul. Rycerska 8.

Podział węgla.

Węgle na znaczki wrześniowe i karty dodatkowe, oraz poświad-
czenia wystawione do 18 września 1920 r. odebrać należy najpóź-
niej do 2 października b. r. Od 3 października węgla na wymienione
znaczki i poświadczenia wydawać nie wolno.

Na znaczek „a” na październik kart opałowych A B C wydawać
wolno tylko jeden cfr. węgla kartkowyci.

Odbiorcy, posiadający karty opałowe B (2011) i C (niebieskie)
zamówić mogą do 9 października 1920 r. u handlarza, u którego
są zapisani, 2 centr. węgla po wyższych cenach z zapasów, prze-
znaczonych dla drobnego przemysłu. Handlarze winni przy zama-
wianiu odcinać wagą, środkowy odcinek „b” i sporządzić spis zama-
wiających. Odcinki te zaopatrzone w nazwisko handlarza wraz
z spisem zamawiających przedłożyć muszą handlarze w Miejskim
Urzędzie Węglowym najpóźniej do 11 października 1920 r. Po od-
biorze odcinków i spisu zamawiających przekazać Miejski Urząd
Węglowy handlarzowi potrzebną ilość węgla przemysłowego, które
wydzierać należy następująco na znaczek „b” kart opałowych B i C.
Poznań, dnia 21 września 1920 r.
MAGISTRAT. n 2017

OBWIESZCZENIE

Do rejestru handlowego oddział A. nr. 113 zapi-
sano dziś przy firmie Konrad Seidel, Ostrów: Firmę
zmieniono na: Tartak parowy i heblarnia, Konrad Sei-
del, Ostrów. n 1995
Ostrów, dnia 22 września 1920.
Sąd Powiatowy.

OBWIESZCZENIE

Do rejestru spółkowego nr. 36 zapisano dziś przy
spółce „Rolnik”, Tow. zakupu i sprzedaży, sp. zap. z
ogr. por. w Ostrowie: Zmieniono § 5 statutu: Kwotę
odpowiedzialności podwyższono na 10 000 mk. za każdy
udział. Udział wynosi teraz 2 000 mk.
Ostrów, dnia 12 września 1920. n 1994
Sąd Powiatowy.

OBWIESZCZENIE

Do rejestru handlowego oddział A. nr. 28 zapi-
sano dziś przy firmie: S. Kołodziejczak, Inh. Stanisław
Kołodziejczak: Firma już nie istnieje.
Ostrów, dnia 12 września 1920. n 1993
Sąd Powiatowy.

OBWIESZCZENIE

Do rejestru handlowego oddział A. nr. 279 zapi-
sano dzisiaj przy firmie Drogerie Wladislaus Wittig,
Ostrowo: Firmę zmieniono na: Wladyslaw Wittig, dro-
gerja, Ostrowo.
Ostrów, dnia 22 września 1920. n 1996
Sąd Powiatowy.

Kupi się większą ilość

butelek

od wina mozelskiego i czerwonego.

Oferty z podaniem ceny, ilości i czasu

dostawy należy podać do n 1932

Składnicy Prowiantowej

Tama Garbarska 23.

Poszukuję kupna

FOLWARKU

od 100—400 morgów. Pożądane dobre budynki, żywy
i martwy inwentarz. Zgłoszenia pod nr. 16342 do
Biura ogłoszeń „Par”, Poznań,
ulica Rycerska nr. 8. b 1120

Baczność!

Baczność!

Kupuję używaną garderobę

męską i damską oraz bieliznę i obuwie
płacę najwyższe ceny. Oferty skierować pod adresem
Franciszek Zieliński, Poznań, Rycerska 32. d 1259

Poszukuje się

300 000 mk.

na pewną hipotekę przeszło 1000 morgowego majątku.
Zgłoszenia uprasza się pod nr. 16354 do biura ogło-
szeń „Par”, Poznań, ulica Rycerska 8. b 1146